

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becserek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam, 6. szám.

Hirdetési tábla:

Egy napra ———— 20
Hétre ———— 120
Hegyedévre ———— 80
Egy hónapra ———— 600
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el, azok kivül az összes hirdetőirodáknak.

Megjelenik mindennap

szombat- és ünnepnapok kivételével.

Hétfő, január 9.

A rendszer Torontálban.

Válasz A „B. H.”-nak.

Nagybecskerek, január 9.

A napokban közöltük csak, hogy Torontálvármegye közönsége egy kegyeletes ünnepre készül, megakarván ülni hü fiának a törvényhatóság jelenlegi szeretett főispánjának szolgálati 25 éves jubileumát, és ma már arról nyertünk bizonyosságot, hogy ezt a kegyeletes ünnepi készülődést hiu kísérlettel megzavarni akarják azon az uton, hogy egy fővárosi tekintélyes lapban igyekeznek Rónayt előnytelen színben tüntetni föl.

A dolog természetében rejlik, hogy a közvetítőnek választott Budapesti Hirlap információit bemondásokból meríti és ebből folyólag téveset közöl, ha tévesen informáltak, de egyszersmind a dolog természetében rejlik az is, hogy mi, kik a dolgokról szemmel láttott és füllel hallott ismeretet birunk, nyírs mint a vármegye hivatalos közlönye, ugyis mint tárgyilagos igazságot kedvelők megtesszük a Bpesti Hirlapnak azt a szivességet, hogy közleményeinek tévedéseit helyesbítjük és pedig tesszük ezt azért, hogy az események történéshü világításban álljanak. Ezt a kijelentésünket némely oldalról már megszokott hitetlenséggel fogják fogadni, állítván, hogy felszólalásunk indoka Rónaynak újabb dicsőítése. A dicsőítés szót használtuk, mert voltaképpen a Bpesti Hirlap közleményei sem egyebek, mint dicsőítés Rónayra, ki 25 évi szolgálat után egyebet még támadás közben sem tud mondani, mint hogy hajós-egyletet alkotott, hogy szőnyeggyárat létesített, hogy lehetővé tett egy vidéki napi lapot és hogy hivataloskodni mert.

Ezek után áttérünk a Budapesti Hirlap tévedéseire és pedig: először, br. Feilitzsch soha sem volt Dellimanics ellenjelöltje, mert Feilitzsch ellenjelölt nélkül választott meg, de már Rónay főispán-ságának talán 3-ik évében, ergo Rónayt nem ezen választásért nevezték ki főispán-

nak, sőt mi több Rónay kinevezése még gr. Szapáry idejéből származik; másodsor a nagybecskereki szőnyeggyár részvényeiből a községek nem egészen 29.000 frtot jegyeztek, csak, de ez sem volt új áldozat, mert a községek kötelezve voltak a régi szövő iskolának fentartására évi 5—6 frtot fizetni, ettől váltották meg a 100 frtos részvénynyel magukat, melyből a felszámolás után közel 25 frtot még vissza is fognak kapni. A szőnyeggyáron Rónay maga is több mint 1000 frtot vesztett, mi is 500 frttal adóztunk, de nem sajnáljuk, mert a közügynek keresetforrást teremtve, jó szolgálatot tettünk.

Harmadszor a „Torontál” dolga sem áll egészen úgy, mint irva van, mert hiszen mi a vármegye dotációját keservesen megszolgáljuk, de hát erről mint érdekelték nem beszélünk. Negyedszer a Deseöffy—Daniel-féle házasság dolgában is tévesek az információk, mert a polgári házasságkötés nem Horv. Bókán, hanem Ó-Lécz községnek mondjuk közvetlen közelében épült Ó-Lécz kastélyban tartatott meg, mert Daniel László nem volt alispán, mikor Rónay főispán lett, hanem Daniel Lászlót, a vármegye közönsége előtt nem kedvelt férfit, Rónay főispán választotta meg alispánnak, a miért akkor az egész Daniel család örök hálát esküdött Rónaynak, ki e választás miatt akkor a vármegyei független közönség előtt vesztett kedveltségéből, mert Daniel László testvérbátyját a képviselőválasztásnál nem Rónay főispán, hanem gr. Karácsosonyi Jenő buktatta meg, mert Rónay főispán nem sebtében adott megbízást a területi hovátartozandóságnak megállapítására, hanem csak sürgette a már 20 év óta huzódó tárgyalások eredményét, melyeknek során pedig nem egy érdekes és éles közgyűlési vita fejlődött már ki, éppen a Daniel-család és mondjuk péld. Molnár Sándor bókai birtokos között, mert Daniel Pál birtoka nemcsak hogy a széchenfalvi határban fekszik, hanem kastélya, a kastély építés után az ő kérelmükre Barách-

házból Ó-Léczre keresztelt község szélén a többi községi házakkal határosan, H. Bókától közel 20 klm távolságra épült, mert a széchenfalvi körjegyző és anyakönyvvezető soha sem felelte azt, hogy Ó-Lécz nem tartozik hozzá, mert az anyakönyvfelügyelő adatait nem a főispánnak, hanem közvetlenül a közigazgatási bizottságnak mutatta be, mert a főispánnak a közigazgatási bizottság által elfogadott indítványa nem a főispán diszkreciójára bizott kéz alatti puhatolásról szól, hanem Dellimanics alispánt bizza meg a kérdés tisztására szükséges adatok beszerzésével, mert végül a miniszter rendelete nem az okmányokból állapít meg akármit is, hanem csupán és csakis törvényre hivatkozik.

Ezek azok a tévedések, melyekben a Budapesti Hirlap informatora leledzik. A Deseöffy—Daniel-féle házasságnak a vármegyei közigazgatási bizottság által nem is tárgyalt ügyét a miniszteri rendelet egyelőre bizonyára Danielék kívánsága szerint elintézte, de hogy éppen a Danieléknak nem-e lett volna előnyösebb, ha a közigazgatási bizottságnak szándékát meg nem gyanusítva hagyták volna a hovátartozandóság kérdését ezuttal véglegesen eldönteni, az a jövő titka marad.

Mindezeket hirlapirói kötelelességünknek tartottuk elmondani és azt hisszük ezzel nem csak az igazságnak, hanem a Budapesti Hirlapnak is szolgálatot teszünk, mert alapot teremtettünk, hogy részrehajlatlan és közvetlen tudomáson alapuló közléstünk nyomán, ha jóak látja, közleményeit rektifikálhassa. Az ígért folytatást figyelemmel várjuk és ha helyesbíteni való lesz rajta, azt legjobb tudomásunk szerint meg is cselekedtük.

Dr. Schmid József kereskedelemügyi államtitkárt, mint már jelentettük, Besztercebányán egyhangulag képviselővé választották s ez a választás az által, hogy egyhangulag történt, — a mit különben kezdettől fogva nem lehetett kétségbe vonni, — nagy megtiszteltetés, úgy arra a férfira, a kire esett, mint a kerületre,

A „TORONTÁL” tárczaja.

Bálozó urak és kisasszonyok.

A farsangot a régi jó világban olybá tekintették, mint a leányasszonyok kikötőjét ahoz a révparthoz, — melyen a fejkötő terem.

Akkor tájban persze még ismeretlen fogalom volt a mai fényes elite bál ezer apró salangjával, diszes és egész vagyont képező tolettjeivel, csokraival és pompás tánorendjeivel és petreszelyem áruhásaival. Legfeljebb a „balyus” járt, ahol a gavallérok kötelessége volt cigányokról gondoskodni, a leányok és mamák viszont izletes vacsorával revanchirozták azt a sok apró figyelmet, amelylyel a gavallérok elhalmozták.

A gavallérok szerények, illedelmesek és tisztességtudók, a leányok szelid, viruló piruló hajadonok voltak, akik féltékenyen őriztek egy édes titkot, amit úgy hitték, rajtuk kívül nem tud senkisé.

Hisz ők maguk is inkább csak sejtették, sem mint tudták, amit egymásnak átalottak bevallani, hogy egy kicsit — szerelmesek. Es ha tudták volna, bizonyára eldudolják vala Rippből:

„Ki fog derülni a titok,
Akkor lassunk mi boldogok.”

Persze, hogy utóvégre is kiderült. No mert a papa és mama akkor is szemesek voltak és élesen látták ám. Igaz, hogy nem oly árgusi szemekkel és nem oly fegyveres hatalommal, mint ma, ami onnan is kiténik, hogy akkor tájban nem volt annyi szenzációs leányszóktetés, mérgezés és egyéb ilyes tragikomédia.

Egész esztendőn át türelmesen titkolódtak, de a farsang astán megnyitotta a szerelmesek ajkát. S a tata nem dörzsölte a kesét, hogy jó vásárt csinált, hanem assivére ölelte a fiakót, megszorongatta, hogy a csontja is ropogott belé s azt mondta:

— Ember vagy öcsém! No lám, nem is gondoltam volna! Hm.

Tehát a papákban már akkor is volt annyi diplomácia, hogy bámultak a felett, a mit különben előre tudtak.

Ilyen vége volt akkor tájban minden szerelmi regénynek s egy bátra tis himen is esett, nem mint manapság, a mikor egy-egy házassági hír valósággal egyértelmű szenzációs esemény a bulgáriai pucossal és az újságok török magukat érte, hogy melyik adja ki előbb. Csak az a hujja, hogy már távirati értesítéseket gyártsanak az ilyen dolgokról.

De mult az idő s a leányasszonyokból nemsokára „kisasszonyok”, a kisasszonyokból „nagysámok” lettek s hogy nőtt a leányok iránti

„tisztélet” a férfiben, a hogy ezek pazarabb és bőkezűbbek lettek a cimzésben, éppen olyan mértékben kezdtek tartózkodóbbá is válni. A cimkekkel együtt kezdtek sürűbbé és fényesebbekké válni a bálók is ritkábbá lenni a — lakadalmak.

No de ha már a lakadalmakat oly nagy mértékben szorítják ki a bálók a farsangból, legalább a bálók nagyra lehetünk a régiikkel szemben.

Nagy különbség annyi igaz.

Régebben összeállt tis fiu és tis leány s ast mondták:

— Csináljunk bált.

A tis fiu között mindegyik rábessélt még kettőt-kettőt ugyanast tették a leányasszonyok is.

A fiuk összeszedtek hat cigányt, kibéreltek s felszereltattak egy szálát. A mamák és a leányasszonyok sütöttek egy kosár kürtös kalácsot, pire téasztát, toló fánkot, bélest, borkorcsolyának csöregét, ehez jól illett egy jókora csutora bor, a mit a papa kotyogtatott a hóna alatt. — Nem volt se entrée, se tánorend.

Befüggönyözték az ablakot, hogy ne tudják, mikor virrad.

A cigányt se biztatta senki: huzta szivből, belekergette lelkét a száraz fába s sirt, kesergett a négy hurjában.

melyben történt. A választók küldöttsége hozta, a választási elnök vezetése alatt, Budapestre a megtisztelt mandátumot és így egy egészséges és friss erő jut be a parlamentbe, mely a gazdasági kiegyezés tárgyalása alkalmával nem nélkülözheti legjobb honfaink munkaerőjét. Mint mezőgazdasági viszonyaink legjobb ismerője, arra a tiszteletreméltó feladatra vállalkozott Schmidt, hogy a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar gyakran ellentétes érdekeit összhangba hozza, vagy legalább kiegyenlítsé ama differenciákat, melyek nagyon is tolatkodva lépnek az előtérbe. Minden kérdésben, mely kereskedelemre és iparra vonatkozik, a bel- és külföldi viszonyoknak megfelelő ismeretét árulja el és szakadatlan tanulmányainak tárgyát a munkástörvényhozás és Európa minden államának a munkások védelmére szolgáló rendszabályai és intézményei képezték. Vas erélyű és a legtisztább jellemű ember, aki előkelő állását kizárólag tudásának és munkájának köszöni. Állását a kereskedelemügyi miniszteriumban ép úgy betölti, a mint azt dr. Schmidt Józseftől várni jogosultak vagyunk. De nemcsak a miniszteriumnak van szüksége az államtitkár kitűnő munkaerőjére és az ő működésének nem szabad csupán a büroshelyiségekre szorítkozni. Az eszméket és terveket, melyek Schmidt dolgozószobájában kitalálódnak és megérik, a parlamentben képviselni, megvédeni, megmagyarázni és támogatni kell s miután Schmidt közgazdasági és pénzügyi téren tekintély és a legközelebbi jövő hasonló tudományok kifejtésére nagy tervet fog nyújtani, a magyar parlament csak ószinte örömmel üdvözölheti, hogy e legújabb választott képviselőben felette zsebes és nélkülözhetetlen erőt nyert, melyet politikai barátok és ellenfelek teljes egyetértésben igazságosnak, megfontoltnak és mérvadóknak ismernek el. A besztercebányai választókerület dr. Schmidt József megválasztásával megbecsülhetetlen szolgálatot tett magának és az egész országnak.

Találgatások.

Nagybecskerek, január 9.

Abból az egyszerű tényből, hogy báró Bánffy miniszterelnök egy értekezlet után, melyen néhány disszidens is részt vett, Bécsbe utazott, hogy ott több miniszter társával egyetemben ő Felségének jelentést tegyen, ebből az egyszerű tényből a legképtelenebb és leghihetlenebb találgatásokat éreztik világgá. Az egyik ilyen feltűnéshajhász találgatás kompromisszumról beszél, mely állítólag a disszidensek és a kormány közt jött volna létre s melynek kilátása lenne rá, hogy meg is tartják s keresztül is viszik. E kompro-

Senki a hölgyek közül el nem ájult, pedig a bokorugrás szoknyának volt dolga.

Az ifjú urak még akkor nem pudereztek magukat, nem sejpítették, nem nyafogtak; egy se fenyegetőzött, hogy azért, vagy amezért a hölgyekért agyon lövi magát és nem találta dicsőségét abban, hogy ő „blaszt.”

A tánc nem volt érdekhajhász s mint máma, oly kedvező talaja a patrezyemnek.

No persze, akkor még nem is járt annyi veszélylyel. A méltóság teljes, andalgó, a szilaj, friss csárdás csupa élet, csupa tűz és költészet volt.

Nem járt, mint a mai uraknak, rugóra egynék is a lába. Senki se talált abban bravourt, hogy a térde kalácsát a cipővel egy irányba hajlitsa s ugyanakkor a két lába fejét a bokrára görbítse. Azt se tartották szépségnek, ami ma már olyan grandiose fogásnak tűnik fel, hogy valaki a fél lábával eszeveszetten kálmpáljon s a másikkal csak úgy sántitva bicogjen utána.

Még akkor a leányok felöltöztek és nem levetkeztek a bálra. Nem kívántak hódítani, az az egy, a ki tetszett, úgy is fogva volt már mert történetesen mindig az tetszett, aki lépre ment. Akkor a férfi meghódolt, mert senki sem kívánta hódítani, ma pedig mindenik hódítani akar, meghódítani senki.

Szevőr.

misszum miatt ment volna báró Bánffy Bécsbe, hogy javaslatokat tegyen.

Amde egy olyan kompromisszumnak, mely a kormány és a disszidensek közt lett megállapítva s melyhez az összes ellenzéki áryalatok hozzá nem járultak, nincs jogosultsága rá, hogy életképesnek tartassék. A kompromisszum főfeltételét az Ausztriával való kiegyezésnek kellene képezni, már pedig ép erre vonatkozólag hozott a függetlenségi párt egy határozatot, mely meghusítja a kompromisszum minden kilátását.

Egyetlen olyan politikai körben, mely azt akarja, hogy komolyan vegyék, nem hiszik, hogy létrejött volna a kompromisszum; ellenkezőleg, mindenütt megerősítik a kompromisszum teljes meghusításáról a „Pester Correspondenz” által legelőször közölt hírt, mert még a legközelebbi érdekelt pártoknak és pártvezéreknek sincs a legkisebb tudomásuk sem csak egyetlen elfogadható kompromisszum feltételéről, tehát minden vonatkozó tudósítást a legnagyobb óvatossággal kell fogadni. Ha most a disszidensek békefáradozásait eredményteleneknek kell kijelentünk, akkor mind nagyobb lesz annak valószínűsége, hogy Bánffy miniszterelnök a parlamenti helyzetre vonatkozó jelentésével egyidejűleg arra nézve is javaslatot tett ő Felségének, mint lehetne az ellenzékét ártalmatlanná tenni s mint kellene a parlamenti többség akcióját bevezetni.

Mint Bécsből értesülünk, olyan javaslatok terjesztettek ő Felsége elé, melyek alkalmasak véget vetni a parlamenti anarkiának. De az országgyűlés feloszlátása csak mint ultima ratio jöhet tekintetbe.

A kormány, illetve báró Bánffy miniszterelnök a legmagasabb bizalom újabb bizonyítékaival tér vissza Bécsből és azzal a felbatalmazással, hogy indítsa meg az erélyes ellenakciót.

Jóllehetnehéz feladat, a jelen viszonyok közt máról holnapra előre megmondani, mi fog történni? De legtöbb valószínűséggel még a „Pester Correspondenz”-nek itt közölt értesülései birnak.

Erzsébet-émlék Felső-Muzslyán.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, január 9.

Megemlékestünk már róla, hogy Felső Muzslya telepés község hazafias derék lakossága garasonként összeegyüttött egy tekintélyes összeget s abból impozáns emléket állított Magyar ország Nagyasszonya, Erzsébet királyné emlékére. Ezt a szép emléket tegnap leplezték le nagy ünnepélyességek közepett.

A község ez alkalomból valósgos ünnepi díszet öltött s mikor Szabó Ferenc apát-plébános és dr. Grandjean József polgármester kiértek a községbe, a lakosság mozdárdurogással fogadta a vendégeket s egetrázkodtató éljenzésbe tört ki. Hasonló szívélyes órációkban részeseültek Reitter Oszkár rendőrkapitány és Rehák Béla városi jegyző is.

Mindjárt a megérkezés után Szabó apát papi ornatuban beszélt az emléket, mire dr. Grandjean polgármester szólt imígyen a lakossághoz:

Kedves Atyán fiai!

Örömmel ragadtam meg azon pillanatot, hogy Önök által rendezett mai ünnepélyen részt vehessek.

Örömmel képszerű, mert első sorban megmutatták azt, hogy nemcsak magyar síkuk, hanem kebelükben magyar szív is dobog. Másod sorban megmutatták azt, hogy Felső-Muzslya telepésai — ambár Magyarország különféle helyéről települtek ide — rövid idő alatt annyira összeszoktak, hogy együttesen működve egy testt és egy lélekke olvadtak össze, ezt bizonyítja az, hogy magyar szívük sugallatának engedve egy akaratral képesek voltak boldog emlékeztető Erzsébet királyné ő Felsége emlékeztetőre ezen díszes emlékkövet felállítani.

Látom azt, hogy Önök is a legelső magyar ember példáját követve elvüli kitézték „viribus unitus” mi magyarul annyit tesz, hogy „egyesült erővel”, ez oly örömet okoz mindannyiunknak,

hogy ebből méltán következtethetem, hogy a magas államnak önokra pazarolt jószágos tettei nem hiába valók, mert ha együttesen egymásnak segítve dolgoznak úgy kell, hogy telepük megerősödjön idővel egy virágzó községgé váljék.

Kívánom, hogy tovább is ily szép egyetértésben élve magyar hazánk hasznos polgárai legyenek.

Az Isten éltesse önöket!

Utána Reitter rendőrkapitány beszélt röviden, velős szavakban méltatva a nap kiváló jelentőségét, mire D. Bodó Sándor közbirtokosági tag szólalt:

Kedves polgártársak!

Bizonyára emlékezetes lesz még ti előttetek ama rémbir, melyet lesújtó villámcsapásként szórt azét hazánkban a táviró t. i. hogy szeretett királynénk, a ki üdülés céljából „Svájcországban” tartózkodott, mult évi szeptember hó 10-án egy gyalázatos gazmerénylő gyilkot döfött a fenköt lelkü uralkodónő szívébe, melynek következtében a legnemesebb szív megszünt dobogni, s felséges királyunk elvesztette szerető hitvesét, a magyar nép pedig imádott királynéját, hazánk bálványozott őrangyalát.

A gyilkos egy olasz származású, aki ezen bűnös cselekedeteért már kivette büntetésének részét, amennyiben életfogytiglani börtönrre ítéltetett.

Engedjék meg, hogy esuttal a gyilkosságnak rövid történetét előadhassam:

A gyilkos olasz megvárta, mikor királynénk a „Mont-Blanc” hajóról átszállott a „Geneve” hajóra. Mikor Erzsébet királyné az állóhidhoz ért, ekkor furakodott hozzá a gyilkos. „Es árszerű törét ekkor szurta oldalába.” A királyné azonban sebével még a hajóra szállt, ahol a nehéz sebet az orvosok mosták ki, kötötték be. De hasztalan, mert ereje elhagyta. Sajgó szívvel esdünk tehát a Mindenhatóhoz, hogy adjon vigasztalást szeretett hazai királynénk s enyhülést elárvult, őrangyalát vesztett hazánk-nak; önöket pedig tekintetes polgármester, főkapitány és bíró ur felkérjük, hogy legyenek szivesek ezen általunk felállított emlékoszlopot gondozásuk alá venni, hogy utódaink az előtt leborulva áldhassák majd örök emléket imádott Erzsébet királynénknek.

Áldás lengjen emléke fölött!!!

Esuttán az imaházban Szabó apát nagymisét celebrált s utána költői lendületű egyházi szentbeszédet intézett a hívőkhoz, a kik a fényes ünnepély bonyomásával lelkükben osalottak szét.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 16. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Január 21. Polgári bál.

Február 1. Dominó-estély.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— **Báró Vojnits István.** Szabadka város szülöttét dr. Vojnits Istvánt Bács-Bodrogh vármegye főispánját a király bárói rangra emelte, örökös főrendiházi tagsági joggal.

— **Közigazgatási bizottság.** Torontál vármegye közigazgatási bizottsága ma Rónay Jenő főispán elnöklété alatt tartotta meg rendes havi ülését, melyről lapunk holnapi számában emlékeztünk meg részletesen.

— **Jótékonyág.** Haas Jakab és Deutsch Tibor nagybirtokos urak ötven forintot küldöttek Óregfalui község előljáróságának azon kérelemmel, hogy az összeget újév napján a község legszegényebbjei között osszák szét, mit az a község a legérdemesebb szegények között ki is osztott. Óregfalui község előljárósága ez alkalomból nem mulaszthatja el, de kötelességének tartja Haas Jakab és Deutsch Tibor uraknak nemes szívűségük s a község iránt már sokszor tapasztalt jóindulatukért hálás köszönetét nyilvánítani.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Rónay Jenő főispán f. hó 16-ára rendkívüli megyei közgyűlést hívott össze, hogy az időközben összegyűlt és sürgős természetű ügyek elintézését nyerjenek.

— **Löwi szabadlában.** A nagybecskereki királyi törvényszék tegnap késő estig tartó tárgyalás után Löwi Ignácot szabadlára helyezte, mivel a terhére rótt eselekményt nem találta oly súlyos beszámításnak, amely miatt a vizsgálati fogságot továbbra is fenn kellett volna tartani. Értesülésünk szerint Farnady ügyében nem határozott a törvényszék.

Hirdetmény.

„A MÓDOSI TAKARÉKPÉNZTÁR“

XXIII. évi rendes közgyűlését

1900. évi február hó 2-án d. e. 10 órakor Módoson saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek személyesen megjelenni, vagy az alapszabályok 16. §-a értelmében törvényes képviselőik vagy meghatalmazott részvényesek által magukat képviseltetni tisztelettel felkéretnek oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében a közgyűlés azon részvényesekből alakul, a kik egy vagy több részvény tulajdonosai, mint olyanok legalább 14 nappal a közgyűlés egybejövetele előtt a társaság részvénykönyvébe be voltak írva s részvényeiket szelvényestől legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél letéteményezték.

Napirend:

1. A jegyzőkönyvvezető kijelölése és két hitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, valamint a múlt évi zárszámadás előterjesztése.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
5. Netáni indítványok.

Kelt Módoson, 1899. január hó 5-én.

Csávósy Béla,
elnök.

A „Módosi takarékpénztár“ zárszámadása a XXIII-iki üzletéről 1898.

Vagyon		Vagyon kimutatás.		Teher.	
Pénzkészlet	4521 47	Részvénytőke	80000 —		
Váltótárca	211373 96	Tartalék-alap	23500 —		
Jelzálog. bizt. váltók	178932 —	Rupčić József-alap	400 —		
Előlegek értékpapírokra	920 —	Szegény menedékház-alap	551 25		
Butorok 10% levonása után	736 25	Átmeneti kamatok	3593 50		
Intézeti ház	18305.47	Takarékbetétek	168073 46		
leírás	805.47	Visszszámítás	141497 —		
Ingtatlanok	7500 67	10% betét kamatadó előírás	371 77		
Girozámla az osztr.-m. banknál	374 87	1 pénzintézetnél	10 95	417997 93	
3 pénzintézetnél	300 76	Tiszta jövedelem		7894 30	
Adósok	3732 25				
	425892 23				
	425892 23				425892 23

Tartozik.		Veszteség- és nyereség-számla.		Követel.	
Leírás az intézeti házról	805 47	Nyereség előírás az 1897-ik évről	739 49		
Butorokról törlesztés	81 81	Váltó- és jelzálog-kamatok	34813 19		
Kétes követelések	669 64	Levonva az 1899-re eső átmeneti kamatok	3593 50	31219 69	
Betéti kamatok	7874 87	Részvény-átíratási díj			
Visszszámítási kamat	7055 88	Előlegek kamatai			
Állami-, községi- és utadó	1709 34	Váltó benyújtási díj			
Tiszti fizetések	6160 —	Különféle kamatok			
10% betét kamatadó	787 48	Különféle jutalékok	2200 96		
Lakbér, posta- és hirdetési díj, telefon, könyvek, nyomtatványok, világítás, fűtés, irodaszerek, kezelési költségek	1932 52	Ingtatlanok jövedelme	1395 32	35555 46	
Illetékek és bélyegek	101 57				
Jótevény czélokra	238 —				
Alapítványi kamatok	20 —				
Vegyés költségek	224 58				
	739 49				
Tiszta nyereség	7154 81				
	27661 16				
	7894 30				
	35555 46				35555 46

Kelt Módoson, 1898. december hó 31-én.

Csávósy Béla, elnök.

Deutsch Lipót, pénztárnok. Zsirus József, igazg. tag. Fendler Károly, vezérigazgató. Deutsch Hermann, igazg. tag. Butschek József, könyvelő. Ezen vagyon-kimutatás, veszteség- és nyereség-számla a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottván és az értékek leltározása után azokkal mindenben megegyezőnek találtatott. — Kelt Módoson, 1899. évi január hó 2-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Höfer József, biz. tag.

Dr. Gyertyánffy Jenő, elnök.

Becker Péter, biz. tag.

Tisztelt közgyűlés! A „Módosi takarékpénztár“ alulírott felügyelő bizottsága a lefolyt évben is hiven teljesítette kötelességét, miként azt a törvény és megbízatásunk kívánja.

Folyton gondosan őrködött az intézet üzleti kezelése fölött és igyekezett magának meggyőződést szerezni arról, hogy az igazgatóság részéről pontosan és az alapszabályok értelmében vezetettik.

Az intézet vagyonát 1898. december 31-én összeirtuk; a pénzkészletet, a váltótárczát és a többi értékeket lelkiismeretesen vizsgálat alá vettük; a zárszámadást megvizsgáltuk; a fő- és mellékönyveket egymással összehasonlítottuk és megállapítottuk, hogy az előterjesztett évi kimutatás az intézet vagyonának híu képét mutatja.

Miután elismertük, hogy az előterjesztett mérleg minden részében helyes, csatlakozunk az igazgatóság azon indítványához, hogy a 7894 frt 30 krnyi tiszta nyereség, úgy, mint az az igazgatóság által előterjesztetik, felosztassék.

Kijelentjük egyszersmind, hogy az igazgatóság jelentésében felsorolt minden egyes indítványaihoz csatlakozunk és kérjük: úgy nekünk, mint az igazgatóságnak az 1898-ik üzleti évre nézve a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kelt Módoson, 1899. január hó 2-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Höfer József, biz. tag.

Dr. Gyertyánffy Jenő, elnök.

Becker Péter, biz. tag.

Meghívó.

A zichyfalvai takaré- és hitelegylet, mint részvénytársaság t. c. részvényesei f. é. január hó 29-én délután 2 órakor a zichyfalvai népiskola IV. osztályának termében tartandó

VI. rendes közgyűlésre

ezennel meghívotnak.

Napirend:

1. Szavazatszedő bizottság választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg előterjesztése, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A tiszta jövedelem hováfordításáról szóló határozat.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.
5. A jelenléti jegyek értékének megállapítása és az igazgató járandóságának megállapítása.
6. Indítványok.
7. Két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

Zichyfalva, 1899. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az alapszabályok 23. § a értelmében a közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik részvényeiket szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézőnél letétmenyesték.

43-1.1

Alibunári főszolgabírósgától.

63. k. szám. 1899.

34-3.2

Pályázati hirdetmény.

A Dobricza, Ferdinándfalva, Iláncsa, Kis-Margita és Számos községekből álló dobriczai **körorvosi állás** lemondás folytán üresedésbe jöven, ezen állásnak választás útján leendő betöltésére **folyó évi január hó 17-ének délelőtti 8 órája** Dobricza község-házánál határidőül ezennel kintüzetik, azzal, hogy a megválasztott állását azonnal elfoglalni köteles.

Igényeltetik a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelv bírása, az egyes községeknek hetenkint legalább kétszeri bejárása, az orvosi rendőri teendők végzése, a szegényeknek ingyen való kezelése, továbbá legalább 3 évi magán gyakorlat.

Ezzel szemben javadalmazás 1000 frt évi fizetés, 20 kr. nappali és 40 kr. éjjeli látogatási díj, valamint a székhelyen teljesítendő halottkémi és husvizsgálati teendőkért szabályrendeletileg megállapított díjak. Kilátásba helyezhető a megvezetett községekben a vasuti orvosi állás is.

Felhívotnak tehát mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz folyó évi november hó 25-ig betérjesszék.

Alibunáron, 1899. évi január hó 3-án.

Kajtar,
főszolgabíró.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy nálam úgy a házban, mint a házon kívül február hó 15-étől kezdve jó

polgári koszt

kapható.

A t. közönség b. pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

15-10.4

Horák Johanna,

volt kórházi élelmező.

Gizella-part 6. szám, Benkovich-féle ház.

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírójá.

139. sz. 1898.

44-3.1

Pályázati hirdetmény.

A nagytószegi körjegyzőségénél 400 frt évi javadalmazással egybekötött: segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényeiket ide, f. hó 20-ig képesítési okmányokkal felszerelve betérjesszék, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Zsombolyán, 1899. évi január hó 5-én.

Fóris,
főszolgabíró.

33. I. szám. 1899.

41-3.2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium az 1899. évi január hó 5-én kelt 87.113 számú rendeletével a Pancsova városában létesítendő **uj selyemgombolító gyárnak** a hozzátartozó mellékhelyiségekkel való elkészítését, mint:

1. Fonoda épület	37302 frt 63 kr.
2. Válogatási hely	9242 " 59 "
3. Kazánház	3208 " 87 "
4. Kémény	2547 " 85 "
5. Igazgatói lak	11977 " 87 "
6. Cselédlak	5810 " 91 "
7. Vízartály	7293 " 16 "

összesen 77.383 frt 88 kr

összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1899. évi január hó 16-ik napjának d. e 10 órájára a n. becskerek m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívotnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett összeg után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénznek vagy készpénzben vagy elfogadható érték-papírokban a nagybecskerek m. kir. adóhivatalnál történt befizetését igazoló letéti nyugtákkal felszerelt zárt ajánlataikat kintüzetik nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1899. évi január hó 5-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Alibunári házk. főszolgabírósgától.

1708. szám házk. 1898.

45-1.1

Idézés.

Id. Bibera Péter, mint a Román Petre községi 748. számú Bibera-féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagja ezennel felhivatik, hogy a házközösség megszüntetése céljából 1899. évi február hó 9-ik napjának délelőtti 9 órájára Román Petre község-házához kintüzetik tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Szekesán Simon ur román-petrei lakost, mint a részére kinevezett gondnokot célszerű képviselőjére utasítsa, ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Alibunáron, 1899. évi január hó 5-én.

Napholez Lajos,
házk. főszolgabíró.

34. k. szám. 1898.

46-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járásához tartozó Kis Zombor, Porgány, Pusztá-Keresztur, Keglevichháza és Ferencszállás községekből álló állatorvosi kör részére Kis-Zombor székhellyel rendszeresített **körállatorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

A körállatorvos javadalmazása 400 frt készpénzfizetés, a községi és körállatorvosi állások szervezéséről szóló megyei szabályrendelet 10. és következő szakaszaiban foglalt mellékjövedelem, husszemle után járó körülbelül 50 frt.

Megjegyeztetis, hogy a kör székhelye marha rakodó állomás, a körhöz tartozó Kis-Zombor községében öt uradalom, Porgányon pedig egy uradalom van és így a valószínű mellékjövedelem 800 forintra tehető.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam f. évi január hó 20-ig nyújtsák be.

Nagy-Szent-Miklós, 1899. évi január hó 3 dikán.

Hadfy,
főszolgabíró.

Ki akar sok pénzt keresni?

(havonta 3-400 márkát) kockázattal és költség nélkül, az küldje be címét „W. 99.” alatt Domke Ferencnek Leipzig-Lindenau.
7-15.14

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a Gizella-parton 2755. sz. a. **Kurländer-udvar** Telefon 89. sz.

elsőrendű **Százaz tűzifa**

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb **porosz szalon-köszén**

számára második előrusító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Korona-utca 585. szám alatti eddigi fátelapemen ezután is elsőrendű **tűzifa** és valódi **porosz szalon-köszén** szolgáltatók ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután is tartsa meg irántam.

Kiváló tisztelettel

16-75.69

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynéhány újonnan épült üzlethelyiség bérbeadandó.